

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
інформаційно-комп'ютерних
технологій

27 серпня 2023 р.,
протокол № 5

Голова Вченої ради

Тетяна НІКІТЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка та психологія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 163 «Біомедична інженерія»
освітньо-професійна програма «Біомедична інженерія»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра комп'ютерних технологій у медицині та телекомунікаціях

Схвалено на засіданні кафедри
комп'ютерної інженерії та
кібербезпеки

28 серпня 2023 р.,
протокол № 7

Завідувач кафедри

Андрій ЄФІМЕНКО

Гарант освітньо-професійної
програми

Оксана КОРЕНІВСЬКА

Розробник: доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерної інженерії та кібербезпеки МАРЦЕВА Людмила

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 16 «Хімічна інженерія та біоінженерія»	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 163 Біомедична інженерія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 5	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		24 год.	__ год.
		Практичні	
		12 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
54 год.	__ год.		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 3

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення здобувачів другого магістерського освітнього рівня з теорією і практикою навчання, виховання та управління, психологічними закономірностями освітнього процесу та співпраці між викладачем і студентом, студентською групою, формування здатності розв'язувати складні освітні й дослідницькі завдання і проблеми професійної педагогічної діяльності, набуття ними компетентностей для ефективного викладання в університеті в умовах інновацій та невизначеності вимог, що потребує нових стратегічних підходів.

Навчальна дисципліна спрямована на формування науково-педагогічної та психологічної компетентності майбутніх фахівців в поєднанні з педагогічною майстерністю і психологічною культурою.

Цілі:

- * формування конкурентоспроможної особистості з високим рівнем відповідальності, когнітивної гнучкості, здатної до професійної діяльності в умовах змін та інновацій;
- * забезпечення якісної освіти на основі інтегрування нових знань і запитів практичної діяльності, створення відповідних освітніх умов для вироблення індивідуального стилю професійної педагогічної діяльності, самоорганізації, самоосвіти, професійної творчості та лідерства;
- * формування практичних навичок викладацької діяльності, оригінального мислення та науково-дослідницької культури.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування:

Інтегральної компетентності (ІК)

- здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та /або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальних компетентностей (ЗК):

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК-4. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК-7. Здатність працювати у багатопрофільному колективі.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання (ПР):

- РН-6. Вирішувати у практичній діяльності завдання біомедичної інженерії з усвідомленням власної етичної та соціальної відповідальності в особистій й діяльності та/або в команді.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 4

Конкретизовані результати навчання з курсу (студент повинен):

А) знати:

- теоретичні основи педагогіки і психології як навчальної дисципліни;
- структуру та зміст системи освіти в Україні;
- основні категорії дидактики та нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти;
- психологічні закономірності організації освітнього процесу;
- особливості застосування інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі;
- методичні засади контролю за оцінюванням результатів навчальних досягнень студентів;
- шляхи подолання бар'єрів і вирішення конфліктів у взаємодії членів колективу.

Б) уміти:

- аналізувати зв'язки педагогіки з іншими науками;
- використовувати методики інноваційних технологій навчання у своїй практичній професійній діяльності;
- давати психологічну характеристику різних періодів життя людини;
- визначати зв'язки між рівнем інтелектуального розвитку

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і психології. Основи дидактики.

Тема 1. Предмет, завдання педагогіки та психології. Методи дослідження.

Значення курсу «Педагогіка і психологія» в системі підготовки майбутніх фахівців. Історія формування педагогіки. Здобутки українських науковців з проблем педагогіки та психології. Предмет педагогіки та психології. Основні категорії педагогіки та психології. Завдання педагогіки і психології на сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні. Методи досліджень.

Тема 2. Основи дидактики.

Сутність поняття «дидактика». Основні дидактичні підходи та концепції. Поняття про процес навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Пізнавальна діяльність студентів. Навчальна мотивація студентів. Формування мотивів навчання. Розвиток мотивації навчальної діяльності студентів.

Тема 3. Методи та організаційні форми навчання.

Поняття про метод, форму, прийом та засіб навчання. Класифікація і характеристика методів навчання. Засоби навчання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 5

Змістовий модуль 2. Особливості діяльності викладача та студентів.

Тема 4. Психологія особистості та діяльності викладача.

Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічної взаємодії. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. Характеристика педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Протиріччя педагогічної взаємодії і бар'єри в педагогічному спілкуванні, шляхи регулювання. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача і студентів.

Тема 5. Психологія виховання студентської молоді. Конфлікти та шляхи їх подолання.

Сучасні вимоги до особистості майбутнього фахівця та проблеми виховання студентів. Мета, завдання та зміст виховання студентської молоді. Психологічні механізми, критерії та етапи розвитку моральної свідомості людини.

Тема 6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами.

Професійна готовність науково-педагогічного працівника до педагогічної діяльності. Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Труднощі та бар'єри в професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів.

Змістовий модуль 3. Психологія формування особистості майбутнього фахівця.

Тема 7. Психологія студентської групи.

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Етапи розвитку студентської групи. Характеристика студентського колективу. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Проблема керівництва та лідерства у групі. Функції студентського лідера. Психологічні особливості студентського самоврядування.

Тема 8. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця.

Психологічні основи та напрями формування особистості майбутнього фахівця. Формування професійної спрямованості особистості студента. Формування «Я-концепції» майбутнього фахівця. Сутність, структура та етапи формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Тема 9. Педагогічна культура як складова професійної компетентності викладача закладу вищої освіти.

Педагогічне спілкування викладача і студентів. Комунікація у процесі навчання. Виховання й самовиховання комунікативних здібностей викладача. Педагогічний такт викладача.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 6

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і психології. Основи дидактики.				
Тема 1. Предмет, завдання педагогіки та психології. Вища освіта України. Методи дослідження.	9	2	2	5
Тема 2. Основи дидактики.	10	2	-	8
Тема 3. Методи та засоби навчання. Організаційні форми навчання.	11	4	-	7
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	30	8	2	20
Змістовий модуль 2. Особливості діяльності викладача та студентів.				
Тема 4. Психологія особистості та діяльності викладача і студентів.	8	4	-	4
Тема 5. Психологія виховання студентської молоді.	11	2	2	7
Тема 6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами.	11	2	2	7
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	30	8	4	18
Змістовий модуль 3. Психологія формування особистості майбутнього фахівця.				
Тема 7. Психологія студентської групи.	8	2	2	4
Тема 8. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.	12	4	2	6
Тема 9. Педагогічна культура як складова професійної компетентності викладача вищої школи. Самоосвіта та самовдосконалення.	10	2	2	6
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>	30	8	6	16
ВСЬОГО	90	24	12	54

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Предмет та завдання педагогіки.	2
2	Сутність процесу навчання у вищій школі.	2
3	Дидактичні основи процесу навчання.	2
4	Система забезпечення якості освіти. контроль результатів навчання.	2
5	Організація виховної роботи з студентами.	2
6	Професійне становлення студента як майбутнього фахівця.	2
РАЗОМ		12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 7

6. Зміст творчих завдань для СРС з курсу «Педагогіка та психологія»

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки і психології. Основи дидактики.

№ з\п	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
1.	Тема 1.	Розробити модель вищої освіти України на основі аналізу її системи (рівні вищої освіти, типи ЗВО тощо).	10 балів
2.	Тема 2	Розробити план лекції з курсу вашої спеціальності (тема на вибір)	10 балів
3.	Тема 3	Скласти план проведення семінарського заняття з курсу вашої спеціальності (тема на вибір)	10 балів
4	Усі теми модуля	Модульна контрольна робота.	10 балів

Змістовний модуль 2. Особливості діяльності викладача та студентів.

№ з\п	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
1.	Тема 7.	Скласти психологічну характеристику студента групи (на вибір) на одному аркуші А4.	10 балів
2.	Тема 7.	Скласти психологічну характеристику студентської групи.	10 балів
3.	Тема 8	Скласти самохарактеристику «Я – майбутній фахівець».	10 балів
4	Усі теми модуля	Модульна контрольна робота.	10 балів

Теоретичні питання для опрацювання

Тема 1. Предмет, завдання педагогіки та психології.

1. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми педагогічної науки.

2. Головні тенденції розвитку світової та вітчизняної вищої школи. Вища освіта в Україні: історія та сучасність.

3. Специфіка організації навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Тема 2. Основи дидактики.

1. Інновації в педагогічному процесі вищої школи.

2. Сучасні технології навчання у вищій школі.

3. Сутність дистанційного навчання та його роль.

4. Соціально-педагогічні та психологічні засади дистанційного навчання.

Історія розвитку дистанційного навчання.

5. Закономірності та принципи організації дистанційного навчання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 8

6. Умови ефективності дистанційного навчання студентів.

7. Впровадження результатів науково-практичних розробок студентів у роботу профільних установ.

Тема 3. Методи та організаційні форми навчання.

1. Комплексні форми організації навчання.
2. Педагогічна та виробнича практика студентів.
3. Фактори, що підвищують ефективність самостійної роботи студентів.
4. Науково-дослідна діяльність студентів впродовж навчання в магістратурі.

Тема 4. Психологія особистості та діяльності викладача.

1. Науково-педагогічна творчість викладача, її особливості.
2. Умови імпровізації в науково-педагогічній діяльності.
3. Основи самоорганізації у професійній діяльності.
4. Культура педагогічного мислення.
5. Характеристика педагогічних здібностей викладача вищої школи.
6. Педагогіка партнерства у закладах вищої освіти.

Тема 5. Психологія виховання студентської молоді. Конфлікти та шляхи їх подолання.

1. Психолого-педагогічна характеристика основних напрямів реалізації функцій виховання студентів на сучасному етапі.
2. Етапи становлення моральної свідомості студента як майбутнього фахівця.
3. Критерії моральної вихованості сучасної молоді людини.
4. Соціально-психологічні чинники і психологічні механізми формування національної самосвідомості студентів .
5. Запропонуйте свій план-проспект виховного заходу в університеті.

Тема 6. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами.

1. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента як сформовану особистість.
2. Роль діалогічного спілкування, його характеристика в умовах дистанційної підготовки студентів.
3. Ваш погляд на причини існування бар'єрів у професійно-педагогічному спілкуванні викладачів і студентів.

Тема 7. Психологія студентської групи.

1. Соціально-психологічний клімат у студентській групі та його вплив на її працездатність.
2. Психологічні засади студентського самоврядування.
3. Закон України «Про вищу освіту» щодо студентського самоврядування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 9

Тема 8. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця.

1. Розвиток творчості в студентів впродовж навчання в університеті.
2. Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні.
3. Міжособистісні стосунки в студентських групах.
4. Складові професійної компетентності сучасного фахівця з комп'ютерних технологій.
5. Технології розвитку обдарованості особистості майбутнього фахівця.

Тема 9. Педагогічна культура як складова професійної компетентності викладача. Самоосвіта та самовдосконалення.

1. Педагогічне спілкування викладача і студента у закладі вищої освіти.
2. Складові комунікації викладача і студентів у процесі навчання в університеті.
3. Виховання й самовиховання комунікативних здібностей викладача.
4. Моделювання діяльності фахівця з комп'ютерних технологій із урахуванням інженерних, медичних, правових, екологічних та соціальних аспектів.

7. Індивідуальні завдання

Підготувати індивідуальне навчально-дослідне завдання (складова підсумкового контролю).

1. Психологічний портрет сучасного майбутнього фахівця.
2. Психолого-педагогічні аспекти підвищення якості підготовки кадрів.
3. Актуальні проблеми сучасної вищої освіти в Україні.
4. Комп'ютерні технології: морально-етичні наслідки використання штучного інтелекту в освітньому процесі.
5. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача.
6. Професійна майстерність викладача.
7. Історія вітчизняної педагогіки в видатних особистостях.
8. Моделі вищої освіти провідних країн світу.
9. Сучасні інноваційні технології ефективного навчання студентів.
10. Переваги ігрових технологій навчання у підготовці конкурентоспроможного фахівця.
11. Проблеми уваги в студентській аудиторії.
12. Мотивація і стимули успішного навчання студентів.
13. Методи активізації навчання студентів.
14. Сутність виховного впливу закладу вищої освіти на формування особистості студента як майбутнього фахівця.
15. Інноваційні технології навчання у вищій школі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 10

8. Методи навчання

Словесні – лекція, розповідь, бесіда, пояснення, консультація.

Наочні – демонстрація, ілюстрація.

Практичні – практичне заняття.

9. Система контролю та оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю:

- спостереження за навчальною діяльністю студентів;
- усне опитування;
- програмований контроль;
- письмове опитування;
- дидактичні тести;
- самостійна робота студентів тощо.

Форма підсумкового контролю: залік.

Засоби оцінювання:

- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні, дослідно-творчі);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконання завдань та досліджень.

Контроль знань і умінь (поточний і підсумковий) з дисципліни «Педагогіка та психологія» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
10	12	10	12	10	12	12	10	12	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-22.06- 05.01/163.00.2/М/ОК1 -2023
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 11

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

1. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2017. – 316 с.

2. Руденко Ю. Д. Шляхи подолання кризи сучасної педагогіки / Ю. Д. Руденко. – Київ : Просвіта, 2018. – 278 с.

3. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : метод. рекомендації до практичних занять магістрантів / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 130 с. – (Серія «Магістратура»).

4. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : навч.-метод. комплекс / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 134 с. – (Серія «Магістратура»).

5. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : навч. посіб. для магістрантів / [авт.-укл. Т. О. Дороніна]. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 250 с. – (Серія «Магістратура»).

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://www.info-library.com.ua/books-book-105.html>
- <http://journal.kdpu.edu.ua/pedag>
- <http://ukped.com/statti/zagalna-pedagogika/974.html>
- <http://studentam.kiev.ua/content/view/780/103/>
- <http://www.psyh.kiev.ua/> Психолого-педагогічна модель викладача вищої школи та шляхи її реалізації (реферат Мелещенко Т.В.)
http://chtyvo.org.ua/authors/Vitvytska/Svitlana/Osnovy_pedagogiky_vyschoi_shkoly/
- http://lib.inpu.edu.ua/new_doc/01_2012/lectures_pedagogics.pdf